

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 39/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1.CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.1.Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 25 listopada 2022 roku, sygn. akt II K 60/21

0.1.Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.1.Granice zaskarżenia

0.0.1.Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

w całości

# na niekorzyść		
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
o.o.1.Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka	

	zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

o.1.Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

1.Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

o.1.Ustalenie faktów

o.o.1.Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.	M. S.	w okresie od bliżej nieustalonego dnia i miesiąca 2011 roku do bliżej nieustalonego dnia i miesiąca 2019 roku w miejscowości O. woj. (...) działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętego zamiaru po uprzednim użyciu przemocy w stosunku do liczącej poniżej lat 15 małoletniej córki	uzupełniające opinie biegłej psycholog A. S. i biegłych Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie, akta sprawy Sądu Rejonowego w Tarnowie III Nsm 948/21	

		<p>N. S. polegającej na przytrzymywaniu jej oraz podstępem polegającym na wykorzystaniu jej nieświadomości co do seksualnego charakteru czynu i przekonaniu o dopuszczalności i pozytywnym charakterze podejmowanych zachowań seksualnych, przy wykorzystaniu zaufania jakim darzyła go małaletnia pokrzywdzona, wielokrotnie doprowadził ją do obcowania płciowego oraz do wykonania innej czynności seksualnej polegającej na dotykaniu po ciele i narządach płciowych oraz wielokrotnie posługując się telefonem komórkowym prezentował jej treści o charakterze pornograficznym</p>		
<p><i>o.o.1.Fakty uznane za nieudowodnione</i></p>				
<p>Lp.</p>	<p>Oskarżony</p>	<p>Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi</p>	<p>Dowód</p>	<p>Numer karty</p>
<p>2.1.2.1.</p>	<p>nie dotyczy</p>	<p>nie dotyczy</p>		

o.1.Ocena dowodów

o.o.1.Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	uzupełniające opinie biegłej psycholog A. S. i biegłych Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie, akta sprawy Sądu Rejonowego w Tarnowie III Nsm 948/21	brak było podstaw do kwestionowania zgromadzonych w sprawie dowodów z dokumentów (akt sprawy), które wystawione zostały (sporządzone, przedstawione) przez upoważnione do tego organy (podmioty, jednostki, instytucje) w przewidzianej dla nich formie.

o.o.1.Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	nie dotyczy	nie dotyczy

1.STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	<u>Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k., art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. oskarżyciel publiczny zaskarżył wyrok w</u>	# zasadny # częściowo

całości na niekorzyść oskarżonego i zarzucił:

zasadny

niezasadny

1/ obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k., art. 366§1 k.p.k i art. 410 k.p.k., poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegającej na sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie zgromadzonych w sprawie dowodów w szczególności zeznań małoletniej pokrzywdzonej, opinii biegłych IES im. Prof. Jana Sehna w Krakowie, wyjaśnień oskarżonego, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mającym wpływ na jego treść, polegającym na bezpodstawnym przyjęciu, iż materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie nie pozwala uznać, że oskarżony M. S. nie dopuścił się zarzucanego mu czynu i uniewinnienia go od jego popełnienia, w sytuacji gdy prawidłowo oceniony materiał dowodowy w sposób bezsporny wskazuje na jego sprawstwo;

2/ obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 167 k.p.k, 172 k.p.k., art. 201 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k., poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z dodatkowej opinii biegłego z zakresu psychologii lub dowodu z konfrontacji między biegłymi dla dokonania prawidłowej oceny materiału dowodowego w szczególności zeznań pokrzywdzonej i rzetelnego wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy.

<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Wywiedziona przez oskarżyciela publicznego na niekorzyść oskarżonego apelacja nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.</p> <p>Na wstępie należy zauważyć, iż Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy i wyczerpujący rozważył wszystkie okoliczności i dowody ujawnione w toku rozprawy dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone dokładnie i starannie. Ocena materiału dowodowego, dokonana przez Sąd Okręgowy nie wykazuje błędów logicznych, które by ją dezawuowały i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów. Uzasadnienie wyroku – acz nico lakoniczne - odpowiada wymogom art. 424 § 1 i 2 k.p.k. i w pełni pozwala na kontrolę prawidłowości rozstrzygnięcia.</p> <p>Argumentacja zawarta w przedmiotowej apelacji prokuratora sprowadza się w pierwszym rzędzie do nieuzasadnionej, bezpodstawnej polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego. Zasada się ona na innej, niż przyjęta w części motywacyjnej zaskarżonego wyroku ocenie materiału dowodowego – w tym zwłaszcza opinii biegłych. Podkreślić przy tym należy, że zaproponowana przez oskarżyciela publicznego ocena materiału dowodowego jest całkowicie dowolna i nie znajduje uzasadnienia w prawidłowo zebranych materiale dowodowym, który jak już wspomniano został należycie</p>	

rozważony, a dodatkowo koreluje z wnioskami wynikającymi z oceny dowodów przeprowadzonych w toku postępowania odwoławczego w tym zwłaszcza uzupełniających opinii biegłej psycholog A. S. i biegłych IES im. Prof. Jana Sehna w Krakowie oraz akt sprawy Sądu Rejonowego w Tarnowie III Nsm 948/21.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy, zawarty w petitum apelacji, jak i zarzut naruszenia przepisów art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k., 172 k.p.k., art. 201 k.p.k., art. 366§1 k.p.k. i art. 410 k.p.k., należało rozpoznać wspólnie, albowiem są one ze sobą ściśle związane. Wymaga w pierwszej kolejności podkreślenia, iż zarzut ten może być tylko wówczas słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd meriti z okoliczności ujawnionych, w toku postępowania sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Ustalenia faktyczne wyroku nie wykraczają jednak poza ramy swobodnej oceny dowodów, gdy poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz prowadzi do sędziowskiego przekonania, odzwierciedleniem którego powinno być uzasadnienie orzeczenia. Reasumując należy więc przyjąć, że przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną zawartą w treści przepisu art. 7 k.p.k. wówczas gdy jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności sprawy i to w sposób podyktowany obowiązkiem

dochodzenia prawdy, stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i niekorzyść oskarżonego, jest wyczerpujące i logiczne z uwzględnieniem wskazań wiedzy i zasad doświadczenia życiowego. Jedynie na marginesie sąd odwoławczy zwraca uwagę, że w wypadku zbiegu podstaw odwoławczych w postaci błędu w ustaleniach faktycznych i obrazy przepisów procesowych zarzut odwoławczy powinien dotyczyć tylko uchybienia o charakterze pierwotnym, a nie jego następstw. W takiej sytuacji oskarżyciel publiczny powinien w apelacji postawić jedynie zarzut obrazy prawa procesowego. Błąd w ustaleniach faktycznych nie powinien stanowić odrębnego zarzutu odwoławczego, ale podstawę do uzasadnienia, że uchybienie przepisom procesowym mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, gdyż doprowadziło do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych (podobnie: wyrok SA w Białymstoku z 22.01.2016 r., II AKa 207/15, Legalis nr 1410197).

W sprawie nie doszło do naruszenia art. 167 k.p.k., a podnoszone w apelacji tezy, nie wskazywały na konieczność dopuszczenia innych dowodów, w tym kolejnej opinii biegłego. Do naruszenia art. 167 k.p.k. może dojść jedynie wówczas, gdy przeprowadzenie przez sąd dowodu z urzędu jest niezbędne dla wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a tym samym konieczne dla prawidłowego wyrokowania. Przepis art. 167 k.p.k., nakłada zatem na sąd obowiązek dopuszczenia dowodu, gdyż sąd orzekający ma obowiązek dochodzenia do prawdy również w sytuacji, gdy strony nie wnioskuje o przeprowadzenie nowych dowodów,

ale dopiero wówczas, gdy dokonując oceny dowodów uzna, że materiał dowodowy jest niepełny i nasuwa wątpliwości co do stanu faktycznego sprawy i tym samym wymaga uzupełnienia. Warunkiem skuteczności zarzutu apelacyjnego naruszenia tej normy, jest zatem wskazanie na obiektywnie istniejące powody, dla których takiej inicjatywy nie pojęto, a podjąć należało. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w sprawie przeprowadzone dowody, były dowodami wystarczającymi dla ustalenia stanu faktycznego, a sąd meriti nie zaniechał właściwej inicjatywy dowodowej. Dyskredytując trafność zarzutu wskazać należy, że zgodnie z art. 172 k.p.k. osoby przesłuchiwane mogą być konfrontowane w celu wyjaśnienia sprzeczności. Konfrontacja jest zatem czynnością fakultatywną, uzależnioną od decyzji organu procesowego, który nie ma obowiązku jej przeprowadzenia w każdym wypadku sprzeczności w oświadczeniach dowodowych, a jedynie wówczas, gdy uzna to za niezbędne, aby poczynić prawidłowe ustalenia faktyczne w sprawie. Konfrontacja powinna być przeprowadzona wówczas, gdy tego rodzaju metoda dowodzenia zostanie uznana przez organ procesowy za jedyny i ostateczny środek do wyjaśnienia istotnych sprzeczności pojawiających się w relacjach osób przesłuchiowanych. Decyzja w przedmiocie przeprowadzenia konfrontacji pozostawiona jest ocenie organu procesowego co do celowości tej czynności w konkretnej sprawie (postanowienie SN z 12.02.2021., II KK 385/20, Legalis nr 2693026). Ponadto to, że opinia nie jest przekonywująca dla strony postępowania nie musi

stanowią przesłanki dopuszczania opinii uzupełniającej bądź też zupełnie nowej opinii. Strona dążąca do dopuszczenia opinii jest zobowiązana wskazać, na jakie okoliczności, ze względu na wymienione przez nią mankamenty opinii określone w art. 201 k.p.k., zachodzi potrzeba kolejnej opinii, czy dodatkowego przesłuchania biegłego, czego skarżący nie wykazał skutecznie w apelacji.

Do naruszenia art. 167 k.p.k. może dojść jedynie wówczas, gdy przeprowadzenie przez sąd dowodu z urzędu jest niezbędne dla wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a tym samym konieczne dla prawidłowego wyrokowania. Przepis art. 167 KPK, nakłada zatem na sąd obowiązek dopuszczenia dowodu, gdyż sąd orzekający ma obowiązek dochodzenia do prawdy również w sytuacji, gdy strony nie wnioskuje o przeprowadzenie nowych dowodów, ale dopiero wówczas, gdy dokonując oceny dowodów uzna, że materiał dowodowy jest niepełny i nasuwa wątpliwości co do stanu faktycznego sprawy i tym samym wymaga uzupełnienia. Warunkiem skuteczności zarzutu apelacyjnego naruszenia tej normy, jest zatem wskazanie na obiektywnie istniejące powody, dla których takiej inicjatywy nie pojęto, a podjąć należało (por. wyrok SA w Warszawie z 13.04.2023., II AKa 501/21, Legalis nr 2948387).

Niezasadny był zatem zarzut oskarżyciela publicznego o rzekomym naruszeniu przepisów art. 167 k.p.k., 172 k.p.k., art. 201 k.p.k., art. 366§1 k.p.k., jednak przeprowadzenie kolejnych dowodów na rozprawie odwoławczej, w tym przede

wszystkim ocena bieżących relacji pokrzywdzonej N. S. z rodzicami K. S. i M. S., z obiektywnych przyczyn zaktualizowało konieczność dopuszczenia dowodu z ustnych uzupełniających opinii biegłych w rozumieniu art. 201 k.p.k., aby opinie te i sformułowane przez biegłych wnioski końcowe, uwzględniały pełny i aktualny materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu. Tak więc Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutu dotyczącego naruszenia przepisów procesowych poprzez nieprzeprowadzenie wskazanego dowodu, skoro Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie był uprawniony do przekonania, iż przeprowadzenie tych konkretnych czynności dowodowych nie było konieczne, dla poczynienia rzetelnych ustaleń faktycznych. Natomiast uzupełnienie materiału dowodowego na etapie postępowania odwoławczego spowodowało konieczność zasięgnięcia także opinii uzupełniających (konfrontacji) biegłej psycholog A. S. i biegłych IES im. Prof. Jana Sehna w Krakowie, realizując w ten sposób postulat zawarty w apelacji oskarżyciela publicznego.

W tej sytuacji, analiza opinii biegłej psycholog A. S. i opinii biegłych IES im. Prof. Jana Sehna w Krakowie, w konfrontacji z całokształtem zebranego w sprawie materiału dowodowego przekonuje, że opinia ta jest jasna, pełna i rzetelna, co powoduje, że Sąd Okręgowy był uprawniony do czynienia swych ustaleń w oparciu także o wnioski wskazane przez biegłą psycholog A. S.. Natomiast próby zmierzające do zakwestionowania stanowiska tejże biegłej psycholog stanowią jedynie przyjętą linię aktu

oskarżenia/apelacji ukierunkowaną na przypisanie odpowiedzialności oskarżonego za zarzucane mu aktem oskarżenia przestępstwa. A skoro biegli w opiniach uzupełniających w istocie podtrzymali swe wcześniejsze wnioski, zaaprobować należy argumenty Sądu Okręgowego - co do oparcia zaskarżonego wyroku na podstawie analiz i wniosków wynikających z opinii biegłej psycholog A. S., przekonujące o rzetelności i wiarygodności tego dowodu, co czyni zbędnym ich powtarzanie przez Sąd Apelacyjny, a jednocześnie zarzuty apelacyjne w tym zakresie czyni chybionymi. W tym kontekście i w odpowiedzi na zarzuty apelacji, iż „niezrozumiałym jest uznanie przez Sąd I instancji opinii sporządzonej przez biegłych z IES w Krakowie jako niepełnej, podczas gdy opinia ta przedstawia zarówno metody badawcze jakimi się posłużono w trakcie jej sporządzania, jak i wskazuje wszystkie istotne problemy dotyczące przedmiotowej sprawy.” (s. 4 apelacji), wymaga wskazania, że opinia biegłego, tak jak każdy inny dowód przedstawiony w postępowaniu, podlega swobodnej ocenie dowodów przez organ procesowy stosownie do art. 7 k.p.k. (wyrok SN z 21.11.2014 r., IV KK 164/14, Prokuratura i Prawo 2015/4/16). W tym kontekście wątpliwości budzić może jednak ocena warstwy merytorycznej opinii, z uwagi na szczególny charakter tego środka dowodowego, służącego wszak wyjaśnieniu kwestii wymagających wiedzy specjalistycznej, a więc z definicji niedostępnej organowi procesowemu. Jednak czym innym jest dokonanie przez organ procesowy samodzielnych ustaleń z zakresu wiadomości specjalnych, a czym innym analiza dostępnych

już ustaleń biegłych, pod kątem ewentualnej potrzeby ich uzupełnienia lub powtórzenia przez innego biegłego. Dokonanie oceny opinii przebiega bowiem na płaszczyźnie badania jej strony konstrukcyjnej, zgodności z zakresem ekspertyzy, generalnej poprawności metodologicznej badań, komunikatywności części sprawozdawczej oraz logiczności wniosków i prowadzi do uznania opinii za niejasną, niepełną lub wewnętrznie sprzeczną. Skoro więc to procedujący w sprawie sąd jest organem weryfikującym dowody, w tym dowody z opinii biegłego, to ma on obowiązek odnieść się także do tej opinii, której wnioski były odmienne od opinii, uznanej przez sąd za opinię wiarygodną – tak jak uczynił to Sąd Okręgowy w części motywacyjnej zaskarżonego wyroku. Nie wystarcza tu stanowisko biegłego, albowiem w sporze między dwoma biegłymi żaden z nich nie może być arbitrem rozstrzygającym samodzielnie taki spór. Dlatego to Sąd Okręgowy rozstrzygnął ten spór, wyjaśniając, z jakich powodów i dlaczego uznaje opinię biegłej psycholog A. S. za wiarygodną, a dlaczego innej opinii biegłych (Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie) odmawia takiego atrybutu. Niedopuszczalne jest powołanie biegłego tylko i wyłącznie w celu wydania "superopinii", która polegać by miała na ocenie opinii już istniejących i odpowiedzi na pytanie, która jest najlepsza – tak jak domaga się tego oskarżyciel publiczny w apelacji. Apelacja ta pomija przy tym, iż to nie opinie biegłych stanowiły zasadniczą podstawę zaskarżonego wyroku, ale to, iż „Analiza akt sprawy nie pozostawia wątpliwości co do tego, że depozycje świadka N. S. stanowią jedyny

dowód o charakterze bezpośrednim obciążający oskarżonego. W ocenie sądu są one jednak niespontaniczne, niespójne (w tym niekonsekwentne w perspektywie zaistniałych po ich złożeniu zaszłości) oraz nie znajdują adekwatnego potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, stąd nie mogą zostać uznane za dowód wiarygodny w stopniu uzasadniającym oparcie na nich wyroku skazującego.” (s. 5 uzasadnienia). Tak więc zasadniczą podstawą faktyczną zaskarżonego wyroku była odmowa wiarygodności depozycjom procesowym N. S.. Przy czym apelacja oskarżyciela publicznego całkowicie pomija rozważania Sądu Okręgowego w tym zakresie, wskazujące jednoznacznie na sygnalizowany w opinii sądowo-psychologicznej opracowanej przez biegłą psycholog A. S. element nie zawsze adekwatnej komponenty emocjonalnej N. S., do treści składanych przez nią zeznań (k. 60). Następnie, wskazany w zeznaniach świadka R. H. obraz jej zachowań w Pogotowiu (...), jako zdaniem świadka nieprzystających do sytuacji („niepotwierdzających sytuacji”), w jakiej się znalazła (k. 80). Dalej, relacje już wprost wskazujące na zanegowanie przez nią faktu molestowania, przy jednoczesnym braku zanegowania i podtrzymywaniu twierdzeń dotyczących stosowania przemocy ze strony matki (zeznania L. S. oraz treść wywiadu kuratorskiego kurator M. C. - k. 343). Wreszcie kwestia powrotu dziewczynki do domu rodziców adopcyjnych oraz ułożenia relacji z oskarżonym jako ojcem adopcyjnym (i rzekomym wieloletnim agresorem seksualnym) na zasadach lepszych niż z K. S. (wywiad kuratora sądowego M. C. - k. 343-344).

Apelacja pomija więc całkowicie tak zarysowaną niespójność i niekonsekwencję pomiędzy obrazem relacjonowanych zdarzeń (wieloletnie, wielopostaciowe, silnie traumatyzujące wykorzystywanie seksualne), a późniejszymi zachowaniami i wypowiedziami N. S.. Równie istotne znaczenie ma także zagadnienie relacji pomiędzy dowodem z zeznań N. S., a pozostałymi dowodami zgromadzonym w sprawie w trzech aspektach – szczegółowo opisanymi przez Sąd Okręgowy w części motywacyjnej zaskarżonego wyroku (s. s-8 uzasadnienia). Przy czym rozważania Sądu Okręgowego przytoczone dla uzasadnienia dokonanej oceny dowodów i w ślad za nią ustaleń faktycznych prowadzących także do ustalenia o niewiarygodności depozycji procesowych N. S., miały charakter kompletny i wyczerpujący. Argumentacja apelacyjna sprowadzała się natomiast do prostego odwołania się do wersji prezentowanej w opinii biegłych IES im. Prof. Jana Sehna w Krakowie na późniejszym etapie postępowania przygotowawczego i na rozprawie, bez podjęcia choćby próby wykazania na czym miałyby polegać błędy dowolności w rozumowaniu Sądu Okręgowego, wersję tę odrzucającego. Można wręcz odnieść wrażenie, że apelacja zdaje się uznawać, że skoro materiał dowodowy pozwala na skonstruowanie w tym zakresie odmiennych wersji, w zależności od sposobu dokonania oceny dowodów, zaś jedna z nich jest niekorzystna dla oskarżonego, to sąd ma obowiązek przyjąć tę niekorzystną. To oczywiście nieprawda. Jest to zapewne pokłosie wadliwego rozumienia istoty unormowania z art. 7

<p>k.p.k. Sądowi wolno było przyjąć którąkolwiek z tych wersji, byle to przekonująco i logicznie uzasadnił, zaś rzeczą strony nieakceptującej jego stanowiska, wykazać (ale nie tylko poprzez wskazanie na możliwość przyjęcia odmiennej wersji) w środku odwoławczym przekonująco, dlaczego jest ono istotnie wadliwe. Skoro, wedle podobnej, jak w apelacji, techniki skonstruowano zarzuty aktu oskarżenia, to oczywistym jest, że nie mogły one okazać się skuteczne.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p><u>Mając powyższe zarzuty na uwadze, a także</u> <u>powołując się na treść art. 427 § 1 k.p.k. i art.</u> <u>437 § 2 k.p.k., oskarżyciel publiczny wnosił o</u> <u>uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie</u> <u>sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd</u> <u>Okręgowy w Tarnowie.</u></p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Wnioski apelacji oskarżyciela publicznego okazały się niezasadne w kontekście wystąpienia naruszeń określonych w art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k., a brak było zarzutów apelacji i okoliczności podlegających uwzględnieniu z urzędu przez sąd odwoławczy. Z uwagi na niezasadność i częściową dezaktualizację zarzutów</p>		

oskarżyciela publicznego, wniosek nie mógł być uwzględniony. Zwłaszcza, że w kwestii uznania opinii za jasną i pełną w rozumieniu art. 201 k.p.k. decydujące znaczenie ma ocena organu procesowego, gdyż opinie biegłych ocenia sąd i to sąd decyduje, czy i która z nich jest dla niego zrozumiała i przekonywająca, czy odpowiada na pytania zakreślające jej przedmiot i granice, czy jest wewnętrznie spójna i niesprzeczna, czy nie rodzi wątpliwości co do jej merytorycznej trafności. Jeśli w którejś z powyższych kwestii sąd poweźmie uzasadnione wątpliwości to wówczas sąd decyduje - zgodnie z dyrektywą art. 201 k.p.k. - o wezwaniu tych samych biegłych, skonfrontowaniu biegłych lub o powołaniu innych biegłych. Podsumowując zatem rozważania odnoszące się do zarzutów apelacji oskarżyciela publicznego, które w ocenie sądu odwoławczego są niezasadne i polemiczne, przypomnieć należy słuszne tezy do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2008 r. (V KK 267/08, LEX nr 485030) - sformułowana w art. 2 § 2 k.p.k. zasada prawdy materialnej wprowadza wprawdzie w procesie karnym wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na zgodnych z prawdą ustaleniach faktycznych, rozumie się jednak przez nie ustalenia udowodnione, a więc takie, gdy w świetle przeprowadzonych dowodów fakt przeciwny dowodzeniu jest niemożliwy lub wysoce nieprawdopodobny. Obowiązek udowodnienia odnosić należy jednak tylko do ustaleń niekorzystnych dla oskarżonego, jako że on sam korzysta z domniemania niewinności (art. 5 § 1 k.p.k.), a niedające się

usunąć wątpliwości rozstrzyga się na jego korzyść (art. 5 § 2 k.p.k.). Z tych względów wydanie wyroku uniewinniającego jest konieczne nie tylko wówczas, gdy wykazano niewinność oskarżonego, lecz również wtedy, gdy nie udowodniono mu że jest winny popełnienia zarzucanego mu przestępstwa. W tym ostatnim wypadku wystarczy zatem, że twierdzenia oskarżonego, negującego tezy aktu oskarżenia, zostaną uprawdopodobnione. Co więcej, wyrok uniewinniający musi zapaść jednak również i w takiej sytuacji, gdy wykazywana przez oskarżonego teza jest wprawdzie nieuprawdopodobniona, ale też nie zdołano udowodnić mu sprawstwa i winy. W sprawie decyzje sądu o uniewinnieniu oskarżonego są zasadne, oparte o prawidłowo ustalony stan faktyczny, jak i prawidłowo ocenione dowody.

Jednocześnie sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do uchylenia wyroku z urzędu i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania na podstawie w art. 437 § 2 k.p.k. Prokurator Rejonowy w Tarnowie nie wykazał bowiem skutecznie w apelacji uchybień w ocenie konkretnych dowodów dokonanych w zaskarżonym wyroku, a mających prowadzić do wniosku, że dokonana przez Sąd Okręgowy ocena dowodów przekracza granice swobodnej oceny i jest dowolna. Podkreślenia w powyższym kontekście wymaga, że w procesie karnym nie chodzi wszak o to, czy ocena określonych dowodów i dokonane na ich podstawie ustalenia faktyczne są nieprzekonujące dla strony, lecz o to, czy są one przekonujące lub nieprzekonujące dla sądu w kontekście całokształtu materiału dowodowego. Dlatego

<p>wobec uznania w całości zarzutów apelacyjnych za niezasadne - także wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku uznać należało w całości za niezasadny.</p>		
<p>3.2.</p>	<p><u>Pełnomocnik – kurator małoletniej pokrzywdzonej – oskarżycielki posiłkowej zarzucił w apelacji:</u></p> <p>1/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść wyroku polegający na przyjęciu, że zeznania złożone przez małoletnią N. S. oraz innego dowody przeprowadzone w sprawie w tym opinia Instytutu Ekspertyz Sądowych oraz opinią uzupełniająca Instytutu nie dały podstaw do uznania, że oskarżony dopuścił się zarzuconych mu aktem oskarżenia czynów w przypadku, gdy w ocenie kuratora małoletniej oskarżycielki posiłkowej zaprezentowany przez nią w toku postępowania przebieg zdarzeń rzeczywiście miały miejsce, zaś sama pokrzywdzona małoletnia nie odwołała nawet w toku postępowania sądowego złożonych zeznań co mogłoby wyeliminować wątpliwości co do tego czy była ona ofiarą przemocy ze strony oskarżonego;</p> <p>2/ obrazę przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia, a to:</p> <p>- art. 7 k.p.k., poprzez nierozważenie wszystkich przeprowadzonych dowodów w sprawie a w szczególności na niewystarczającej ocenie złożonych przez pokrzywdzoną zeznań w sprawie, w których w sposób jednoznaczny wskazywała ona na przestępcze działania oskarżonego;</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p>- art. 201 k.p.k., poprzez nierozważenie możliwości przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego psychologa lub też instytutu celem rozwiania wątpliwości i rozbieżności występujących w złożonych opiniach psychologicznych w przypadku, gdy konieczne to było z uwagi na obowiązek wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy;</p> <p>- art. 410 k.p.k., polegające na uznaniu, że przy wyrokowaniu został uwzględniony całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy w przypadku, gdy w ocenie kuratora oskarżycielki posiłkowej złożone przez nią w toku postępowania zeznania były konsekwentne, logiczne i zgodne z kryteriami wiarygodności.</p>	
<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Wywiedziona na niekorzyść oskarżonego apelacja pełnomocnika – kuratora małoletniej pokrzywdzonej – oskarżycielki posiłkowej, nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.</p> <p>Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy, zawarty w petitum apelacji, jak i zarzut naruszenia przepisów art. 7 k.p.k., art. 201 k.p.k. i art. 410 k.p.k., należało – analogicznie do apelacji oskarżyciela publicznego - rozpoznać wspólnie, albowiem są one ze sobą ściśle związane. Wymaga w pierwszej kolejności podkreślenia, iż zarzut ten może być tylko wówczas słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków, wprowadzonych przez sąd meriti z okoliczności ujawnionych, w</p>		

toku postępowania sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Ustalenia faktyczne wyroku nie wykraczają jednak poza ramy swobodnej oceny dowodów, gdy poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz prowadzi do sędziowskiego przekonania, odzwierciedleniem którego powinno być uzasadnienie orzeczenia. Reasumując należy więc przyjąć, że przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną zawartą w treści przepisu art. 7 k.p.k. wówczas gdy jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności sprawy i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy, stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i niekorzyść oskarżonego, jest wyczerpujące i logiczne z uwzględnieniem wskazań wiedzy i zasad doświadczenia życiowego. Jedynie na marginesie sąd odwoławczy zwraca uwagę, że w wypadku zbiegu podstaw odwoławczych w postaci błędu w ustaleniach faktycznych i obrazy przepisów procesowych zarzut odwoławczy powinien dotyczyć tylko uchybienia o charakterze pierwotnym, a nie jego następstw. W takiej sytuacji oskarżyciel publiczny powinien w apelacji postawić jedynie zarzut obrazy prawa procesowego. Błąd w ustaleniach faktycznych nie powinien stanowić odrębnego zarzutu odwoławczego, ale podstawę do uzasadnienia, że uchybienie przepisom procesowym mogło mieć wpływ na treść

orzeczenia, gdyż doprowadziło do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych (podobnie: wyrok SA w Białymstoku z 22.01.2016 r., II AKa 207/15, Legalis nr 1410197).

Apelacja podkreśla w pierwszej kolejności, że pokrzywdzona małoletnia pomimo złożenia w dniu 9 grudnia 2019 r. zeznań (k. 57 – 58), nie odwołała w sposób niebudzący wątpliwości zeznań obciążających oskarżonego, a „W zeznaniach tych dość barwnie opisała ona zajścia z jej udziałem oraz oskarżonego, sposób działania M. S., miejsce realizowania czynności sprawczych.” (s. 2 apelacji). Oczywiście obowiązująca procedura nie uznaje legalnej oceny dowodów, oznacza to wyłączenie paremii rzymskiej, że jeden świadek to żaden świadek. Oznacza to możliwość oparcia skazania nawet na zeznaniach jednego świadka, byle ocena tego dowodu była rzeczowa i logiczna oraz nie wkraczała w sferę dowolności (wyrok SA w Krakowie z 28.5.2010., II AKa 71/10, KZS 2010/6/39). Fakt oparcia orzeczenia skazującego na zeznaniach tylko jednego świadka samo przez się nie może stanowić podstawy do zarzutu dokonania błędnych czy dowolnych ustaleń faktycznych w sprawie. Nie istnieje bowiem żadna reguła dowodowa, która uzasadniałaby pogląd, że zeznania jednego świadka są niewystarczającą podstawą skazania, podobnie zresztą jak niedopuszczalne jest wartościowanie zeznań tylko w zależności od zajmowanej pozycji społecznej świadka, czy też pełnionej przez niego funkcji publicznej (wyrok SA we Wrocławiu z 12.7.2012., II AKa 191/12, Legalis nr 629238). Jednakże analiza dowodów zgromadzonych w sprawie, w kontekście ocen i ustaleń zaprezentowanych w

uzasadnieniu zaskarżonego wyroku - a dodatkowo korelujących z wnioskami wynikającymi z oceny dowodów przeprowadzonych w toku postępowania odwoławczego, w tym zwłaszcza uzupełniających opinii biegłej psycholog A. S. i biegłych Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie oraz akt sprawy Sądu Rejonowego w Tarnowie III Nsm 948/21 - prowadzi do wniosku, że Sąd Okręgowy rozstrzygał w oparciu o taki materiał dowody, jaki przy uwzględnieniu przedmiotu postępowania możliwy był do zgromadzenia, ocenił go z poszanowaniem kryteriów ujętych w art. 7 k.p.k. a w następstwie takiej oceny poczynił trafne ustalenia faktyczne. Nie stanowi skutecznej przeciwwagi dla ocen i ustaleń Sądu Okręgowego stanowisko zaprezentowane w apelacji, uwarunkowane wyłącznie rolą procesową autora apelacji, bowiem podniesione w apelacji zarzuty nie znajdują uzasadnienia. Nie sposób zgodzić się z autorem apelacji, by Sąd Okręgowy uchybił regulacji art. 201 k.p.k. i w konsekwencji orzekał w oparciu o niekompletną podstawę dowodową. Apelacja pomija przy tym, iż to nie opinie biegłych stanowiły zasadniczą podstawę zaskarżonego wyroku, ale to, iż „Analiza akt sprawy nie pozostawia wątpliwości co do tego, że depozycje świadka N. S. stanowią jedyny dowód o charakterze bezpośrednim obciążający oskarżonego. W ocenie sądu są one jednak niespontaniczne, niespójne (w tym niekonsekwentne w perspektywie zaistniałych po ich złożeniu zaszłości) oraz nie znajdują adekwatnego potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, stąd nie mogą zostać uznane za dowód wiarygodny w stopniu

uzasadniającym oparcie na nich wyroku skazującego.” (s. 5 uzasadnienia). Tak więc zasadniczą podstawą faktyczną zaskarżonego wyroku była odmowa wiarygodności depozycjom procesowym N. S.. Przy czym apelacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej całkowicie pomija rozważania Sądu Okręgowego w tym zakresie, wskazujące jednoznacznie na sygnalizowany w opinii sędowo - psychologicznej opracowanej przez biegłą psycholog A. S. element nie zawsze adekwatnej komponenty emocjonalnej N. S., do treści składanych przez nią zeznań (k. 60). Następnie, wskazany w zeznaniach świadka R. H. obraz jej zachowań w Pogotowiu (...), jako zdaniem świadka nieprzystających do sytuacji („niepotwierdzających sytuacji”), w jakiej się znalazła (k. 80). Dalej, relacje już wprost wskazujące na zanegowanie przez nią faktu molestowania, przy jednoczesnym braku zanegowania i podtrzymywaniu twierdzeń dotyczących stosowania przemocy ze strony matki (zeznania L. S. oraz treść wywiadu kuratorskiego kurator M. C. - k. 343). Wreszcie kwestia powrotu dziewczynki do domu rodziców adopcyjnych oraz ułożenia relacji z oskarżonym jako ojcem adopcyjnym (i rzekomym wieloletnim agresorem seksualnym) na zasadach lepszych niż z K. S. (wywiad kuratora sądowego M. C. - k. 343-344). Apelacja pomija więc całkowicie tak zarysowaną niespójność i niekonsekwencję pomiędzy obrazem relacjonowanych zdarzeń (wieloletnie, wielopostaciowe, silnie traumatyzujące wykorzystywanie seksualne), a późniejszymi zachowaniami i wypowiedziami N. S.. Równie istotne znaczenie ma także zagadnienie relacji

pomiędzy dowodem z zeznań N. S., a pozostałymi dowodami zgromadzonym w sprawie w trzech aspektach – szczegółowo opisanymi przez Sąd Okręgowy w części motywacyjnej zaskarżonego wyroku (s. s-8 uzasadnienia). Przy czym rozważania Sądu Okręgowego przytoczone dla uzasadnienia dokonanej oceny dowodów i w ślad za nią ustaleń faktycznych prowadzących także do ustalenia o niewiarygodności depozycji procesowych N. S., miały charakter kompletny i wyczerpujący. Argumentacja apelacyjna sprowadzała się natomiast do prostego odwołania się do wersji prezentowanej w opinii biegłych IES im. Prof. Jana Sehna w Krakowie na późniejszym etapie postępowania przygotowawczego i na rozprawie, bez podjęcia choćby próby wykazania na czym miałyby polegać błędy dowolności w rozumowaniu Sądu Okręgowego, wersję tę odrzucającego. W tej sytuacji apelacja zdaje się uznawać, że skoro materiał dowodowy pozwala na skonstruowanie w tym zakresie odmiennych wersji, w zależności od sposobu dokonania oceny dowodów, zaś jedna z nich jest niekorzystna dla oskarżonego, to sąd ma obowiązek przyjąć tę niekorzystną. Jest to zapewne konsekwencja wadliwego rozumienia istoty unormowania z art. 7 k.p.k. Sądowi wolno było przyjąć którąkolwiek z tych wersji, byle to przekonująco i logicznie uzasadnił zaś rzeczą strony nieakceptującej jego stanowiska, wykazać (ale nie tylko poprzez wskazanie na możliwość przyjęcia odmiennej wersji) w środku odwoławczym przekonująco, dlaczego jest ono istotnie wadliwe. Skoro, wedle podobnej, jak w apelacji, techniki skonstruowano

zarzuty aktu oskarżenia, to oczywistym jest, że nie mogły one okazać się skuteczne. Tym bardziej, że wbrew zarzutom i wnioskom apelacji, w sprawie nie wystąpiły istotne okoliczności, które uzasadniałyby ponowne przesłuchanie pokrzywdzonej z udziałem biegłego psychologa. Nie można bowiem zaliczyć do nich faktu wydania przez biegłych odmiennych opinii - oczywiście wadliwej według apelacji opinii biegłej psycholog A. S. na temat zachowania pokrzywdzonej N. S. - na skutek bazowania na niepełnym materiale dowodowym, zwłaszcza w sytuacji, kiedy to po zapoznaniu się przez tą biegłą z dodatkowym materiałem dowodowym na etapie postępowania odwoławczego, biegła ta wydała opinię uzupełniającą na rozprawie odwoławczej, w której podtrzymała wyrażone wcześniej stanowisko, a opinie te zostały szczegółowo przeanalizowane przez Sąd Okręgowy i skonfrontowane z pozostałymi dowodami. Warto zauważyć, że w orzecznictwie wskazuje się, iż zakazane jest ponowne przesłuchiwanie pokrzywdzonego, o którym mowa w art. 185a § 1 k.p.k., jeśli w toku postępowania nie wyjdą na jaw nowe okoliczności, których wyjaśnienie wymaga ponownego przesłuchania pokrzywdzonego. Do takich wątpliwości nie można zaliczyć rozbieżności w poszczególnych wydanych w sprawie opiniach psychologicznych, które mogły zostać i zostały usunięte w drodze prawidłowej oceny dowodów z tych opinii w oparciu o reguły i kryteria określone w przepisach art. 7 k.p.k. i art. 201 k.p.k. (wyrok SN z 7.09.2022., II KK 367/22, LEX nr 2087869)". W istocie, zwłaszcza uwzględniając kontekst omawianej problematyki sygnalizowany przez

strony na etapie postępowania apelacyjnego, problem podnoszony w apelacji sprowadza się do kwestionowania weryfikacji oceny zeznań pokrzywdzonej, co jednak pozostaje pod ochroną zasady wyrażonej w art. 7 k.p.k. W tym kontekście trzeba wskazać na rzetelną ocenę zeznań N. S. dokonaną przez Sąd Okręgowy, której aprobata nie wymagała czynienia szerszych rozważań (przedstawionych wcześniej przy analizie zarzutów oskarżyciela publicznego), zwłaszcza w świetle treści zarzutów apelacyjnych dotyczących tej kwestii. Powszechnie bowiem przyjmuje się, że sąd odwoławczy może w pisemnych motywach wyroku odesłać do treści uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji, jeżeli przemawia za tym treść tego orzeczenia oraz poziom argumentacji przedstawionej w apelacji (postanowienie SN z 2.03.2022., II KK 58/22, LEX nr 3405872), a taki zabieg nie stanowi naruszenia art. 457 § 3 k.p.k., a tym bardziej obraży art. 433 § 2 k.p.k.

Podsumowując, wbrew zarzutowi przedstawionemu w uzasadnieniu apelacji, Sąd Okręgowy nie dopuścił się rażącego naruszenia art. 185a k.p.k., a tym samym nie doszło też do naruszenia art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.). Trzeba przypomnieć, że w czasie rozprawy przed Sądem Okręgowym odtworzono nagranie przesłuchania pokrzywdzonej, a strony obecne na tej rozprawie mogły ustosunkować się do tego dowodu. Trzeba też zauważyć, że zagwarantowane w art. 6 ust. 3 lit. d Konwencji prawo do zadawania pytań „świadkom oskarżenia” nie ma charakteru

absolutnego. Nie narusza bowiem prawa do rzetelnego procesu uznanie za dopuszczalny dowód z zeznań świadka, któremu strony na żadnym etapie procesu nie mogły zadawać pytań, o ile istnieje istotny i usprawiedliwiony powód dla takiego ograniczenia uprawnień oskarżonego (w tym w szczególności związany z koniecznością ochrony świadka), a dowód z zeznań nie stanowił jedyne lub „zasadniczego” dowodu sprawstwa (tzw. „reguła wyłącznego lub decydującego dowodu” stosowana w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: „ETPCz”); por. wyrok Wielkiej Izby Trybunału w sprawie Al-K. i T. p. Zjednoczonemu Królestwu z dnia 15 grudnia 2011 r.; skargi nr 26766/05 i 22228/06, pkt 119; orzeczenie dostępne w bazie orzeczeń ETPCz (...)). Nawet jeżeli jest to dowód decydujący, to użycie go w procesie nie czyni go automatycznie nierzetelnym. Wówczas na sędzię spoczywa obowiązek szczególnie ostrożnej oceny tego dowodu, połączony z koniecznością zastosowania środków procesowych rekompensujących ograniczenia prawa do bezpośredniego udziału oskarżonego w przesłuchaniu świadka. Standard ten jest stosowany w orzecznictwie strasburskim od wydania wspomnianego precedensowego wyroku w sprawie Al-K. i T. p. Zjednoczonemu Królestwu (por. pkt 126 - 147 wyroku). Na skutek zastosowania zaprezentowanej wykładni art. 6 Konwencji i wspomnianej koncepcji oceny „wyłącznego lub decydującego dowodu”, Europejski Trybunał Praw Człowieka w jednym z orzeczeń uznał za niesprzeczne z art. 6 Konwencji postępowanie karne, w którym sąd oddalił wniosek o

ponowne przesłuchanie małoletniej powołując się na konieczność ochrony jej zdrowia psychicznego, pomimo że obrońca ustanowiony w sprawie, z naruszeniem art. 185a § 2 k.p.k., nie został w ogóle zawiadomiony o czynności przesłuchania przeprowadzonego w trybie art. 185a § 1 k.p.k. (wyrok ETPCz z 24.05.2016., Przydział p. Polsce, skarga nr 15487/08). Rozważając zatem sformułowany w apelacji zarzut naruszenia art. 185a k.p.k. i stosując standard wykładni postanowień Konwencji przyjęty w orzeczeniach ETPCz, Sąd Apelacyjny stwierdza, że w tej sprawie nie doszło do rażącego naruszenia konwencyjnego prawa do rzetelnego procesu. Jak słusznie podkreślił Sąd Okręgowy, zeznania małoletniej nie stanowiły w tej sprawie wyłącznego dowodu. Sąd ten zwrócił uwagę, że istotnymi dowodami były zeznania osób, które w ramach swoich obowiązków służbowych miały regularną styczność z pokrzywdzoną i jego rodziną. Wszyscy ci świadkowie zostali przesłuchani bezpośrednio na rozprawie, a strony miały możliwość zadawania im pytań, z której skorzystali. Ponadto, w celu zapewnienia stronom możliwości zaobserwowania świadka i zgłoszenia uwag do sposobu przeprowadzenia przesłuchania, zgodnie z wymogami prawa odtworzono w czasie rozprawy nagranie z przesłuchania pokrzywdzonej N. S..

Powyższe rozważania odnoszą się w szczególności do ograniczeń dowodowych wynikających z treści art. 185c k.p.k., których wprowadzenie uzasadnione było potrzebą ochrony osoby pokrzywdzonej przestępstwem przeciwko wolności seksualnej z art.

197 k.k. – art. 199 k.k. Zgodnie z art. 185c § 1a k.p.k., pokrzywdzonego, który w chwili przesłuchania ukończył 15 lat, przesłuchuje się w charakterze świadka tylko wówczas, gdy jego zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i tylko raz, „chyba że wyjdą na jaw istotne okoliczności, których wyjaśnienie wymaga ponownego przesłuchania”. Przepis ten musi być wykładany zawężająco jako przepis o charakterze wyjątkowym. Należy podkreślić, że ustawodawca wyraźnie zaznaczył, że w przesłuchaniu ma prawo wziąć udział obrońca. Nie ma przeszkód, by pojęcie „obrońcy” w rozumieniu art. 185c rozumieć funkcjonalnie, obejmując nim także pełnomocnika, ustanowionego także z urzędu, na podstawie art. 87 § 2 k.p.k. dla osoby, która nie uzyskała jeszcze formalnie statusu osoby podejrzanej na podstawie art. 71 § 1 k.p.k., a której prawo do obrony wymaga ochrony w postępowaniu. Podobnie gwarancyjnie należy interpretować sposób ujęcia okoliczności, które uzasadniają ponowne przesłuchanie osoby pokrzywdzonej. W szczególności taką okolicznością w oczywisty sposób jest dowód z wyjaśnień oskarżonego, przedstawiającego odmienny przebieg wydarzeń, niż ten wynikający z zeznań osoby pokrzywdzonej. Ograniczenie przeprowadzenia dowodu z zeznań osoby pokrzywdzonej określone w art. 185c k.p.k. i traktowanie tego dowodu na równi z tymi dowodami, które były przeprowadzone na rozprawie, możliwe jest wówczas, gdy spełnione są wszystkie warunki określone w tym przepisie, w tym w szczególności, gdy zagwarantowano obronie obecność w czasie przeprowadzenia tego dowodu. Jeżeli ten warunek nie

został spełniony, to brak jest możliwości odwoływania się do tego przepisu, jako przeszkody dla ponownego przesłuchania pokrzywdzonego, chyba że zachodzą inne przyczyny wykluczające takie przesłuchanie. Wniosek o przesłuchanie pokrzywdzonego w charakterze świadka na rozprawie należy w takim wypadku ocenić według standardów określonych w art. 170 k.p.k., jak każdy inny wniosek dowodowy. Wyjaśnienia oskarżonego lub inne dowody, z których wynika wersja zdarzeń odmienna od tej przedstawionej przez osobę pokrzywdzoną, stają się wówczas nowymi okolicznościami wymagającymi wyjaśnienia na rozprawie.

Sytuacja ta nie zachodzi w realiach rozpoznawanej sprawy, tym bardziej w przypadku, gdy Sąd Apelacyjny usunął wątpliwości podniesione w apelacji, a związane z przebiegiem zdarzeń opisywanych przez pokrzywdzoną i przeprowadził dowody z uzupełniających opinii biegłej psycholog A. S. i biegłych Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie oraz akt sprawy Sądu Rejonowego w Tarnowie III Nsm 948/21.

Wniosek

W związku z powyższymi zarzutami pełnomocnik – kurator małoletniej pokrzywdzonej – oskarżycielki posiłkowej wnosil o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Wnioski apelacji pełnomocnika – kuratora małoletniej pokrzywdzonej – oskarżycielki posiłkowej okazały się niezasadne.

Brak było bowiem skutecznych zarzutów apelacji i okoliczności podlegających uwzględnieniu z urzędu przez sąd odwoławczy. Jednocześnie sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do uchylenia wyroku z urzędu i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania na podstawie w art. 437 § 2 k.p.k. Pełnomocnik nie wykazał bowiem w apelacji, jakie istotne środki dowodowe zostały pominięte przez Sąd Okręgowy, jakich ważnych rozbieżności Sąd Okręgowy nie dostrzegł i od oceny jakich wewnętrznych czy wzajemnych sprzeczności dowodów się uchylił. Innymi słowy, skarżący nie wykazał w apelacji uchybień w ocenie konkretnych dowodów dokonanych w zaskarżonym wyroku prowadzących do wniosku, że dokonana przez Sąd Okręgowy ocena dowodów przekracza granice swobodnej oceny i jest dowolna. Podkreślenia w powyższym kontekście wymaga, że w procesie karnym nie chodzi wszak o to, czy ocena określonych dowodów i dokonane na ich podstawie ustalenia faktyczne są nieprzekonujące dla strony, lecz o to, czy są one przekonujące lub nieprzekonujące dla sądu w kontekście całokształtu materiału dowodowego. Dlatego wobec uznania w całości zarzutów apelacyjnych za niezasadne - także wnioski uznać należało w całości za niezasadne.

1.OKOLICZNOŚCI **PODLEGAJĄCE**
UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU

4.1.	nie dotyczy
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
nie dotyczy	
1.ROZSTRZYGNIĘCIE ODWOŁAWCZEGO	SĄDU
o.1.Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z 25 listopada 2022 r., sygn. akt II K 60/21	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Wobec uznania w całości zarzutów apelacyjnych – zarówno oskarżyciela publicznego, jak i pełnomocnika – kuratora małoletniej pokrzywdzonej – oskarżycielki posiłkowej N. S. za niezasadne, to także i wnioski tych apelacji uznać należało w całości za niezasadne.	
o.1.Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
nie dotyczy	
Zwięźle o powodach zmiany	
nie dotyczy	

o.1.Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
--	--

0.0.1.Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
5.3.1.1.1.	nie dotyczy	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
nie dotyczy		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
nie dotyczy		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
nie dotyczy		
5.3.1.4.1.	nie dotyczy	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
nie dotyczy		
0.0.1.Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
nie dotyczy		
0.1.Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
nie dotyczy	nie dotyczy	
1.Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II. i III.	<p>Złożone w imieniu pokrzywdzonej oskarżycielki posiłkowej i oskarżonego wnioski o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym zasługiwały na uwzględnienie. W myśl zasady określonej w art. 632 pkt 2 k.p.k., w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania koszty procesu, obejmujące z mocy art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. uzasadnione wydatki strony, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy, ponosi w sprawach z oskarżenia publicznego - Skarb Państwa. Zgodnie zaś z regułą ustaloną w art. 634 k.p.k., powołane normatywy znajdującą odpowiednie zastosowanie w postępowaniu odwoławczym w razie utrzymania w mocy wyroku uniewinniającego - koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa.</p> <p>Oskarżony korzystał w postępowaniu odwoławczym przed Sądem Apelacyjnym z pomocy ustanowionego obrońcy z wyboru reprezentującego go na rozprawach apelacyjnych i poniósł z tego tytułu wydatki. Dlatego zgodnie z wnioskiem złożonym przez adw. K. J. na rozprawie w dniu 3 października 2023 r. na rzecz oskarżonego M. S. zasądzono od Skarbu Państwa kwotę 1680 zł tytułem kosztów obrony z wyboru w postępowaniu odwoławczym. Przy czym podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia stanowi § 11 ust. 2 pkt 5, § 15 ust. 3 i § 17 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800).</p> <p>Na rzecz pełnomocnika z urzędu pokrzywdzonej oskarżycielki posiłkowej adw. R. S. zasądzono od Skarbu Państwa nieopłacone w żadnej części koszty reprezentacji procesowej z urzędu w kwocie 2066,40 zł uwzględniając liczbę dodatkowych dni rozpraw oraz podstawowe stawki taryfowe. Przy czym podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia stanowi § 11 ust. 2 pkt</p>

	5 i ust. 7, § 15 ust. 3 i § 17 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800).
IV.	Stosownie do wyniku postępowania odwoławczego oraz dyspozycji art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. art. 634 k.p.k. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa. Wobec zasady wynikającej z treści art. 632 pkt 2 k.p.k., w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania koszty procesu, obejmujące z mocy art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. uzasadnione wydatki strony, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy, ponosi w sprawach z oskarżenia publicznego - Skarb Państwa. Zgodnie zaś z regułą ustaloną w art. 634 k.p.k., do kosztów procesu za postępowanie odwoławcze od orzeczeń kończących postępowanie w sprawie mają odpowiednie zastosowanie przepisy o kosztach za postępowanie przed sądem pierwszej instancji. Oznacza to w razie utrzymania wyroku uniewinniającego w mocy, że koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa.

1.PODPIS

SSA Jacek Polański SSA Tomasz Szymański SSO del. Robert Pelewicz

1.1. Granice zaskarżenia	
Kolejny numer załącznika	1
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator Rejonowy w Tarnowie
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 25 listopada 2022 roku, sygn. akt II K 60/21
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia	

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych		

	przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.2. Granice zaskarżenia	
Kolejny numer załącznika	2
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik – kurator małoletniej pokrzywdzonej – oskarżycielki posiłkowej
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z 21 czerwca 2023 r., sygn akt III Ko 619/21
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia	
# na korzyść	# w całości

# na niekorzyść			
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia,		

	jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.1.1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana